

**КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ
КЪМ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– РЕПУБЛИКА МОЛДОВА –**

**Брюксел, 21 юни 2024 г.
(OR. en)**

AD 11/24

LIMITE

CONF-MD 2

ДОКУМЕНТ ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО

Относно: **ОСНОВНА ПОЗИЦИЯ НА ЕС**
Заседание на равнище министри за откриване на
междуправителствената конференция за присъединяването на
Република Молдова към Европейския съюз (Люксембург, 25 юни
2024 г.)

**ВСТЪПИТЕЛНО ИЗЯВЛЕНИЕ НА ЕС ВЪВ ВРЪЗКА С ПРЕГОВОРИТЕ ЗА
ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ**

1. За мен е удоволствие днес от името на Европейския съюз да приветствам тук изтъкнатите представители на Република Молдова (по-нататък „Молдова“) на **откриването на преговорите за присъединяване** на Вашата страна към Европейския съюз.
2. Това е исторически момент за всички нас, който бележи **важен етап в нашите отношения**. Припомняме, че на заседанието си от юни 2022 г. Европейският съвет призна Вашата европейска перспектива, заяви, че бъдещето на Молдова и нейните граждани е в рамките на Европейския съюз, и взе решение да Ви предостави статут на страна кандидатка.
3. Още тогава Молдова вече беше **близък партньор на Европейския съюз**. От 2009 г. насам Молдова е част от Източното партньорство. Споразумението за асоцииране (СА), което включва и широкообхватната задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ), влезе в сила през 2016 г. и се прилага временно от 2014 г. Това е основата за нашето широко сътрудничество в голям кръг от области. Молдова продължава да изпълнява задълженията си по Споразумението за асоцииране и нашият политически и икономически диалог се развива, по-специално в рамките на органите, създадени по силата на Споразумението за асоцииране.
4. ЕС изтъква отново, че решително осъжда **необоснованата и непровокирана агресивна война на Русия срещу Украйна**. Освен това ЕС отчита, че Молдова категорично осъжда агресивната война на Русия от самото начало и подкрепя съответните изявления на ЕС на международните форуми. Наред с това ЕС изразява искрено признание за усилията на Молдова да приеме хора, бягащи от агресивната война на Русия. Същевременно ЕС отчита ролята на постоянната дезинформация и дестабилизиращите действия, извършвани от Русия срещу Молдова. Ще продължим да предоставяме на Молдова цялата необходима подкрепа за справяне с предизвикателствата, пред които е изправена вследствие на агресивната война на Русия срещу Украйна, и за укрепване на устойчивостта, сигурността и стабилността на страната в контекста на хибридните дейности на Русия.

5. Въз основа на пакета на Комисията относно разширяването от 8 ноември 2023 г. и заключенията на Съвета относно разширяването от 12 декември 2023 г., **в заключенията си от 14—15 декември 2023 г. Европейският съвет реши да започне преговори за присъединяване с Молдова.** Това решение на Европейския съвет е важна стъпка в отношенията на Молдова с ЕС. Освен това то е ясно доказателство за **недвусмислената подкрепа на ЕС за перспективата на Молдова за членство в ЕС.** Вашата страна е част от Европа, европейската история, наследство и култура. Очакваме да задълбочим още повече тези вече утвърдени връзки.
6. **Разширяването е геостратегическа инвестиция в мира, сигурността, стабилността и просперитета.** То е двигател за подобряване на икономическите и социалните условия на нашите граждани и за намаляване на различията между държавите, а също така то трябва да утвърждава ценностите, на които се основава Съюзът. С оглед на перспективата за по-нататъшно разширяване на Съюза както бъдещите държави членки, така и ЕС трябва да бъдат подготвени към датата на присъединяване. Работата по двете направления следва да напредва успоредно. Както показва и днешната конференция, Съюзът остава твърдо ангажиран с този процес. Поздравяваме Молдова за ясната ѝ решимост да постигне напредък по програмата на ЕС за реформи и очакваме продължаване на политическия ангажимент за цялостно и енергично провеждане на необходимите реформи.

7. **Ползите и за двете страни от нашите близки отношения са очевидни.** ЕС е Вашият най-голям търговски партньор, което носи очевидни ползи за бизнеса и чуждестранните инвестиции. Пътуването до ЕС за Вашите граждани стана по-лесно след влизането в сила на либерализирането на визовия режим през 2014 г. ЕС предоставя финансова и техническа подкрепа в рамките на различни финансови инструменти и ще продължи да го прави. От началото на агресивната война на Русия срещу Украйна Молдова е изправена пред значителни предизвикателства. На 21 май 2024 г. беше подписано партньорство в областта на сигурността и отбраната, като чрез мисията на ЕС за партньорство в Молдова се предоставя цялостна подкрепа. От есента на 2021 г. насам ЕС мобилизира 2,2 милиарда евро, за да помогне на Молдова. Освен това **Молдова участва в редица програми на ЕС**, включително „Митници“, „Фискалис“, LIFE, EU4Health, „Хоризонт Европа“ и Механизма за свързване на Европа (МСЕ). Наред с това организации и физически лица от Молдова могат да се възползват от определени действия по програмите „Еразъм +“ и Европейския корпус за солидарност. Молдова участва и в няколко програми по Interreg и е член на макрорегионалната стратегия на ЕС за региона на река Дунав. Освен това ЕС изтъква колко е важно да се работи за дълбоки икономически реформи, секторно сътрудничество, като допълнителни енергийни и транспортни инфраструктурни взаимовръзки, и за постепенното интегриране на Молдова във вътрешния пазар на ЕС, като същевременно се запазва неговата цялост, въз основа на прилагането на Споразумението за асоцииране между ЕС и Молдова, включително задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия.

8. Преговорите ни се **основават на член 49 от Договора за Европейския съюз** и отчитат всички свързани с въпроса заключения на Съвета и на Европейския съвет, и по-специално тези от март 2024 г., декември 2023 г., юни 2022 г. и от март 2020 г. за одобряване на преразгледаната методика за разширяването, подновения консенсус относно разширяването, договорен на заседанието на Европейския съвет през декември 2006 г., и заключенията на Европейския съвет в Копенхаген от 1993 г.

Съветът остава твърдо решен да продължи процеса на разширяване въз основа на договорени принципи и заключения, които включват преразгледаната методика, така че процесът на присъединяване да бъде по-предвидим, по-надежден, по-динамичен и подчинен на засилено политическо ръководство.

В съответствие с предходните заключения на Съвета и в рамките на политическите критерии от Копенхаген Съветът потвърждава необходимостта от справедливи и строги условия, принципа за оценяване въз основа на собствените заслуги и обратимост.

Съветът изтъква колко е важно да се гарантира, че ЕС е в състояние да поддържа и задълбочава собственото си развитие, включително капацитета си да интегрира нови членове. Въздействието на разширяването върху основните области на политиката на ЕС ще бъде оценено в хода на процеса на преговорите за присъединяване. ЕС очаква Молдова да продължи да поема отговорност и да демонстрира надеждността на своите ангажменти и политическа воля чрез провеждане на необходимите реформи и осезаем напредък по основополагащите въпроси. Активното участие на гражданското общество в процеса на реформи продължава да бъде важно за постигането на успех в изпълнението в дългосрочен план.

9. В съответствие със заключенията на Европейския съвет от 14 – 15 декември 2023 г. и от 21 – 22 март 2024 г., Съветът одобри обща **преговорна рамка**, като взе предвид посочените по-горе заключения, както и други свързани с въпроса заключения на Съвета, подновения консенсус относно разширяването и установената практика.

10. В преговорната рамка, която Ви представяме днес, се взема предвид опитът от предишните вълни на разширяване и текущите преговори за присъединяване, както и промените в достиженията на правото на ЕС, и се отразяват надлежно собствените заслуги и специфични характеристики на Молдова. Преговорите целят цялостното приемане от Молдова на достиженията на правото на ЕС и гарантирането на пълното им въвеждане и изпълнение. Рамката включва преразгледаната методика за разширяването, която предвижда **още по-силен акцент върху основните реформи** в преговорите за присъединяване. Поради това Молдова ще трябва изцяло да приеме и осъществи реформите в областите на правовата държава и основните права, укрепването на демократичните институции и реформата на публичната администрация, както и да изпълни икономическите критерии. Особено внимание следва да се обърне на съдебната реформа и борбата с корупцията, както и на защитата и недискриминационното отношение към лицата, принадлежащи към малцинства. За да се гарантира необратимостта на напредъка в тези области и пълното му и ефективно реализиране, той ще продължи да бъде наблюдаван отблизо от Комисията, която ще докладва за него редовно на Съвета. Освен това опазването на вътрешната сигурност изисква ефективно сътрудничество в областта на правоприлагането с органите на държавите членки.
11. Като се има предвид решаващото значение на основните реформи през целия процес, **напредъкът по клъстера от основополагащи въпроси ще определя хода на преговорите**. Това ще осигури достатъчно време за изготвяне на необходимото законодателство, установяването на институциите и постигането на солидни резултати в прилагането преди приключването на преговорите. В докладите от скрининга, които Комисията ще изготви, ще бъдат дадени съществени насоки, включително относно задачите, които да залегнат в приеманите от властите на Молдова планове за действие.
12. Достиженията на правото на ЕС включват, наред с другото, **целите и принципите, на които се основава Съюзът** и които са определени в Договора за Европейския съюз. Като бъдеща държава членка очакваме да се придържате към ценностите, изброени в член 2 от Договора за Европейския съюз, а именно зачитането на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, принадлежащи към малцинства. Освен това присъединяването към ЕС предполага навременно и ефективно прилагане на правото на ЕС или достиженията на правото на ЕС в тяхната цялост и във вида, който са придобили към датата на присъединяване. Съгласно преразгледаната методика за разширяването изграждането на достатъчен административен и съдебен капацитет, като част от клъстера от основополагащи въпроси, е от ключово значение за изпълнението на всички задължения, произтичащи от членството.

13. **Добросъседските отношения** с държавите — членки на ЕС, и други партньори, обхванати от процеса на разширяване, продължават да бъдат от съществено значение.
14. Приветстваме твърдата и принципна позиция на Молдова за осъждане на агресията на Русия срещу Украйна. Приветстваме стратегическия ангажимент на Молдова по пътя ѝ към ЕС и значителното увеличение на степента на съответствие с позициите на ЕС в областта на **общата външна политика и политика на сигурност** и ограничителните мерки. Насърчаваме Молдова да продължи тази положителна тенденция към пълно привеждане в съответствие, в унисон със зачитането на принципите на суверенитет и териториална цялост, включително за държавите членки. Привеждането в съответствие с ОВППС е ключов аспект на процеса на интеграция в ЕС и силен израз на стратегическия избор и мястото на даден партньор в една общност, основана на ценности.
15. Нека припомним също, че наред с преговорите за присъединяване Съюзът ще продължи **диалога с гражданското общество и културното сътрудничество** с Молдова с цел по-тясно сближаване на хората и осигуряване подкрепата на гражданите за процеса на присъединяване. Очакваме Молдова да продължи стратегически да информира обществеността за ползите и задълженията, произтичащи от процеса на присъединяване и членството в ЕС, включително да се бори с дезинформацията, в съответствие със своя проевропейски стратегически избор.
16. От държавите членки ще зависи да решат дали са налице **условията** за приключване на преговорите, като се има предвид развитието на достиженията на правото на ЕС след датата на започване на преговорите и готовността на Молдова за членство.
17. Преговорите за присъединяване, чието начало поставяме днес, ще бъдат строги и ще изискват много усилия. При наличието на решимост и ангажираност сме уверени в способността Ви да ги доведете до успешен край. Ние ще Ви подкрепяме във Вашите усилия и очакваме да Ви приветстваме като **пълноправен член** на Европейския съюз.

ПРЕГОВОРНА РАМКА

Принципи, ръководещи преговорите

1. Преговорите за присъединяване ще се **основават на член 49 от Договора** за Европейския съюз (ДЕС) и съответно **ще отчитат всички свързани с въпроса заключения на Европейския съвет**, както и съвместното изявление на членовете на Европейския съвет от март 2020 г. за одобряване на преразгледаната методика за разширяването, подновения консенсус относно разширяването, договорен на заседанието на Европейския съвет през декември 2006 г., и заключенията на Европейския съвет в Копенхаген от 1993 г.

Целта на преразгледаната методика за разширяването е укрепването на присъединителния процес, така че да бъде по-предвидим, по-надежден, по-динамичен и подчинен на засилено политическо ръководство, въз основа на обективни критерии и принципа за строги положителни и отрицателни условия и обратимост.

2. Преговорите ще се основават на **собствените заслуги на Република Молдова** (по-нататък Молдова), а ходът им ще зависи от **напредъка на страната в изпълнението на изискванията за членство**. Комисията ще информира редовно Съвета в това отношение, за да може той да следи положението непрекъснато. Съюзът от своя страна ще вземе своевременно решение дали са спазени условията за приключване на преговорите; това ще стане въз основа на доклад на Комисията, в който да се потвърждава, че Молдова е изпълнила изискванията, посочени в точка 5. Общата цел на преговорите е присъединяването на страната. По своята същност преговорите са отворен процес, чийто резултат не може да бъде гарантиран предварително.

В областта на **общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС)** върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, в тясна координация с държавите членки и когато е уместно с Комисията, отговаря за провеждането на предварителен преглед („скрининг“), за изготвянето на предложения в хода на преговорите и за редовното докладване на Съвета.

3. Разширяването следва да укрепва процеса на непрекъсната интеграция, с който Съюзът и неговите държави членки са се ангажирали. Следва да се положат всички усилия да се защитава сближаването и ефективността на Съюза. В съответствие със заключенията на Европейския съвет от декември 2006 г., в които се изтъква, че е важно ЕС да може да поддържа и задълбочава своето развитие, **темповете на присъединяване трябва да отчитат капацитета на Съюза да абсорбира нови членове**, което представлява важно съображение от общ интерес както за Съюза, така и за Молдова.
4. Преговорите се откриват на основание, че Молдова зачита и **се ангажира да утвърждава ценностите, на които се основава Съюзът**, посочени в член 2 от ДЕС, а именно зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, върховенството на закона, както и спазването на правата на човека, включително правата на лицата, принадлежащи към малцинства. **Зачитането на тези ценности е условие за упражняването на всички права, произтичащи от членството в ЕС.**

Преговорите се откриват и на основание, че Молдова **е постигнала висока степен на съответствие с критериите за членство**, и по-конкретно с политическите критерии, определени от Европейския съвет в Копенхаген през 1993 г., както и на основание на политическото асоцииране и икономическата интеграция, предвидени в Споразумението за асоцииране между ЕС и Молдова, включително задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия. Съюзът **очаква Молдова да работи за цялостното изпълнение на тези критерии и условия, да покаже твърд политически ангажимент и да гарантира пълното прилагане на ключовите реформи и законодателство**, преди всичко във фундаменталните области на правовата държава, и по-специално съдебната реформа и борбата с корупцията и организираната престъпност, основните права, укрепването на демократичните институции и реформата на публичната администрация, както и да изпълни икономическите критерии.

5. Напредъкът на преговорите ще зависи от напредъка на Молдова в подготовката за присъединяване и ще допринесе за икономическото и социалното сближаване. Този **напредък ще се измерва по-специално спрямо посочените по-долу изисквания:**
- **Критериите от Копенхаген**, които определят следните изисквания за членство:
    - стабилност на институциите, която да гарантира демокрацията, върховенството на закона, спазването на правата на човека, зачитането и защитата на малцинствата;
    - наличие на функционираща пазарна икономика и на капацитет страната да се справя с конкурентния натиск и пазарните сили в рамките на Съюза;
    - способност да поема задълженията на членството, включително да се придържа към целите за политически, икономически и паричен съюз, и административен капацитет за ефективно прилагане и изпълнение на достиженията на правото на ЕС.
  - **Изпълнението на задълженията на Молдова по Споразумението за асоцииране, включващо задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия**, както и напредъка на страната в ключовите области, набелязани в докладите на Комисията и съответните заключения на Съвета.
6. От Молдова се очаква да спазва ангажимента си за поддържане на **добросъседски отношения** със съседните държави – членки на ЕС, и другите партньори, обхванати от процеса на разширяване.

7. В предприсъединителния период от Молдова ще се изисква **постепенно да привежда своите политики към трети държави и позициите си в рамките на международни организации** в съответствие с политиките и позициите на Съюза и неговите държави членки. Привеждането в съответствие с ОВППС ще бъде редовно наблюдавано през целия преговорен процес и насърчавано чрез редовен диалог в областта на ОВППС.
8. По същество преговорите ще се водят в рамките на **Междуправителствена конференция** с участието на всички държави членки, от една страна, и Молдова, от друга. Междуправителствената конференция ще се провежда поне веднъж годишно след приемането на заключенията на Съвета относно годишния пакет на Комисията за разширяването и винаги, когато е уместно. Междуправителствената конференция ще предоставя политически насоки и форум за политически диалог по процеса на реформи. Тя също така **ще прави преглед на цялостния процес на присъединяване и ще посочва за следващата година кои клъстери/глави биха могли евентуално да бъдат отворени или затворени**, както и възможните корективни мерки въз основа на състоянието на изпълнение на реформите. Всички страни ще осигурят представителство на съответното равнище в Междуправителствената конференция. Процедурата и организацията на преговорите са изложени в приложение I.
9. **Комисията систематично ще се консултира с държавите членки през целия процес на присъединяване.** Държавите членки могат да допринасят за процеса на присъединяване, включително чрез мониторинг на място чрез своите експерти, пряк принос към годишния пакет за разширяването и секторен експертен опит.
10. За да се придаде **динамизъм** на преговорния процес и да се насърчи взаимодействието отвъд отделните глави, **преговорните глави ще бъдат организирани в тематични клъстери.** Тези клъстери обединяват преговорни глави/области съгласно по-широките теми (вж. приложение II) и ще дадат възможност за поставяне на **по-силен акцент върху важни сектори.**

11. Преразгледаната **методика за разширяването** предвижда още по-силен **акцент върху реформите в основните области на процеса на присъединяване**, изброени в точка 4, които Молдова трябва да приеме и приложи изцяло. Молдова трябва да гарантира, че нейните институции, управленски капацитет и административна и съдебна система са укрепени в достатъчна степен с оглед на ефективното прилагане на достиженията на правото на ЕС.
12. Като се има предвид решаващото значение през целия процес на основните реформи, **преговорите по клъстера от основополагащи въпроси ще започнат преди всички останали и ще приключат последни**. Това ще осигури достатъчно време за изготвяне на необходимото законодателство, създаването на институции и постигането на солидни резултати в прилагането преди приключването на преговорите. **Напредъкът по клъстера от основополагащи въпроси ще определи цялостния ход на преговорите** и ще бъде отчетен при вземането на решение за отваряне и затваряне на нови клъстери или глави.
13. Ако Молдова напредва достатъчно по приоритетите за реформи, договорени по време на преговорите, това следва да доведе до **по-тясна интеграция** с Европейския съюз посредством действия за ускорена интеграция и постепенно включване в отделни политики на ЕС, в пазара на ЕС и в програми на ЕС, въз основа на заслуги и по обратим начин, за да се използва пълноценно потенциалът на тази интеграция, по-специално чрез премахване на техническите пречки пред търговията, като едновременно с това се осигури равнопоставеност и се запазва целостта на вътрешния пазар; основният акцент следва да се постави върху области, в които страната кандидатка вече има капацитета и експертния опит за износ за ЕС, както и върху области от взаимен стратегически интерес, в които страната кандидатка има значително производство, но трябва да отговаря на нормите и стандартите на ЕС, както и в други области, в които има огромен неизползван потенциал.
14. В съответствие с приложимите правни разпоредби, правила и процедури Молдова ще получи по целесъобразност **финансова помощ** от съответните инструменти на Съюза в подкрепа на процеса на присъединяване.

15. **Предвидимостта** на процеса на присъединяване изисква предприемането на **решителни и пропорционални корективни мерки в случай на сериозна или продължителна стагнация или отстъпление от изпълнението на реформите и спазването на изискванията на процеса на присъединяване.**

В изброените по-долу конкретни случаи, изискващи бърз отговор на ситуацията и/или обратимост на процеса, ще се използват опростени процедури, включително гласуване с обратно квалифицирано мнозинство от Съвета.

16. В случай на **сериозно и продължително нарушаване от страна на Молдова на ценностите, на които се основава Съюзът, Комисията може по собствена инициатива** или при надлежно мотивирано искане на **държава членка** да препоръча да се преустановят преговорите и да предложи условия за евентуалното им възобновяване.

Решението за преустановяване на преговорите се счита за прието от Съвета, освен ако, след като изслуша Молдова, той не реши с квалифицирано мнозинство да отхвърли препоръката на Комисията в срок от 90 дни. Европейският парламент ще бъде информиран.

След като прецени, че Молдова отговаря на условията за евентуално възобновяване, Комисията ще препоръча на Съвета да възобнови преговорите за присъединяване.

Решението за това се счита за прието от Съвета, освен ако той не реши с квалифицирано мнозинство да отхвърли препоръката на Комисията в срок от 90 дни.

17. **В случай на:**

- i) **сериозна или продължителна стагнация или отстъпление от изпълнението на реформите в рамките на клъстера от основополагащи въпроси, или**

ii) ситуация, при която напредъкът по клъстера от основополагащи въпроси изостава значително от напредъка в други области и това води до цялостен дисбаланс в преговорите за разширяване,

и след изчерпването на всички други налични мерки, **Комисията може по своя инициатива** или въз основа на надлежно мотивирано искане на държава членка да **предложи да оттегли препоръките си за отваряне и/или затваряне на други клъстери и преговорни глави** и да адаптира свързаната с тях подготвителна работа, според случая, докато не бъдат предприети действия за преодоляване на стагнацията, отстъплението или дисбаланса.

Решението за това се счита за прието от Съвета, освен ако, след като изслуша Молдова, той не реши с квалифицирано мнозинство да отхвърли препоръката на Комисията в срок от 90 дни. Държавите членки ще действат в рамките на Междуправителствената конференция в съответствие с това решение на Съвета.

След като прецени, че стагнацията, отстъплението или дисбалансът са преодоляни, Комисията ще препоръча на Съвета да отвори и/или да затвори съответните преговорни клъстери и глави. Решението за това се счита за прието от Съвета, освен ако той не реши с квалифицирано мнозинство да отхвърли препоръката на Комисията в срок от 90 дни.

18. При временно затворени глави **Комисията може по своя инициатива** или въз основа на надлежно мотивирано искане на държава членка да **препоръча възобновяване на преговорите по тази глава и по клъстера**, от който тя е част – ако този клъстер също е бил временно затворен, в случай че Молдова е престанала да отговаря на важни критерии или да изпълнява своите ангажименти.

Решението за подновяване на преговорите по временно затворени глави се счита за прието от Съвета, освен ако, след като изслуша Молдова, той не реши с квалифицирано мнозинство да отхвърли препоръката на Комисията в срок от 90 дни. Държавите членки ще действат в рамките на Междуправителствената конференция в съответствие с това решение на Съвета.

След като Комисията прецени, че главата и клъстерът, които са били наново отворени, могат да бъдат затворени, тя ще препоръча на Съвета да затвори тази глава и съответния клъстер. Решението за това се счита за прието от Съвета, освен ако той не реши с квалифицирано мнозинство да отхвърли препоръката на Комисията в срок от 90 дни.

19. Когато е налице значително отстъпление по клъстер или по конкретна глава, която все още не е временно затворена, **Комисията може по своя собствена инициатива** или въз основа на надлежно мотивирано искане на държава членка да препоръча да бъде преразгледано отварянето на преговорите по съответния клъстер.

Решението за преразглеждане на отварянето на преговорите по съответния клъстер се счита за прието от Съвета, освен ако, след като изслуша Молдова, той не реши с квалифицирано мнозинство да отхвърли препоръката на Комисията в срок от 90 дни. Държавите членки ще действат в рамките на Междуправителствената конференция в съответствие с това решение на Съвета.

След като Комисията прецени, че клъстерът може да бъде наново отворен, тя ще препоръча на Съвета да отвори този клъстер. Решението за това се счита за прието от Съвета, освен ако той не реши с квалифицирано мнозинство да отхвърли препоръката на Комисията в срок от 90 дни.

20. Обхватът и интензивността на **финансовата помощ** също могат да бъдат редуцирани, с изключение на подкрепата за гражданското общество, в съответствие с приложимите правила и процедури.

21. За да се укрепи общественото доверие в процеса на разширяване, **решенията ще се вземат възможно най-открито, така че да се осигури по-голяма прозрачност.** След приемането им, общите позиции на ЕС ще бъдат достъпни за обществеността. Очаква се Молдова да проведе собствената си подготовка при пълна прозрачност с подходящо участие на заинтересованите страни и чрез приобщаващ и съдържателен диалог с гражданите и гражданското общество. Вътрешните консултации и обсъждания ще бъдат защитени до степената, необходима за защита на процеса на вземане на решения, в съответствие със законодателството на ЕС по въпросите на публичния достъп до документи във всички области на дейност на Съюза.
22. Молдова **трябва да приеме резултатите от всички други преговори за присъединяване** във вида, в който са към момента на нейното присъединяване. Ще бъдат необходими ясни ангажименти, за да се гарантира, че нито една бъдеща държава членка няма да бъде в позиция неоснователно да блокира присъединяването на други кандидати, при условие че те отговарят на критериите на Съюза.
23. Успоредно с преговорите за присъединяване Съюзът ще продължава **и ще укрепва диалога с гражданското общество и културното сътрудничество** с Молдова с цел сближаване на хората и повишаване на подкрепата на гражданите за процеса на присъединяване.
24. Молдова следва точно и стратегически да **информира обществеността за ползите и задълженията, произтичащи от процеса на присъединяване**, включително да се бори с дезинформацията, в съответствие със своя проевропейски стратегически избор.

Същност на преговорите

25. Присъединяването означава приемане на правата и задълженията, свързани със системата на Съюза и неговата институционална рамка, известни като **достижения на правото на ЕС**. Молдова ще трябва да прилага достиженията на правото на ЕС във вида, в който са към датата на нейното присъединяване. Освен привеждането на законодателството в съответствие присъединяването означава и своевременно и ефективно прилагане на достиженията на правото на ЕС. **Достиженията на правото на ЕС се развиват непрекъснато и включват по-специално:**

- съдържанието, принципите, ценностите и политическите цели на Договорите, на които се основава Съюзът;
- актовете, приети от институциите съгласно Договорите, както и практиката на Съда на Европейския съюз;
- всички други актове, независимо дали имат правно обвързващ характер, които са приети в рамките на Съюза, като институционални споразумения, резолюции, изявления, препоръки, насоки;
- международните споразумения, сключени от Съюза и от Съюза съвместно с държавите членки, както и споразуменията, сключени от държавите членки помежду им във връзка с дейности на Съюза.

Това се прилага *mutatis mutandis* за Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия (Евратом) и всички приети актове и сключени споразумения съгласно или в рамките на този договор, към които се присъединява и Молдова.

Молдова ще трябва да обучи достатъчен брой писмени и устни преводачи, необходими за доброто функциониране на институциите на ЕС след присъединяването.

26. Произтичащите от това права и задължения, които Молдова като държава членка ще трябва да спазва без изключение, предполагат **прекратяване на всички действащи двустранни споразумения** между Молдова и Съюза и на всички други международни споразумения, сключени от Молдова, **които са несъвместими със задълженията на членството.**
27. Приемането от страна на Молдова на правата и задълженията, произтичащи от достиженията на правото на ЕС, може да наложи конкретни адаптации на достиженията на правото на ЕС и **по изключение да доведе до преходни мерки, които трябва да бъдат определени по време на преговорите за присъединяване.** Някоя разпоредба на Споразумението за асоцииране, включващо задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия, която се отклонява от достиженията на правото на ЕС, не може да бъде считана за прецедент в преговорите за присъединяване.
28. Където е необходимо и като се вземат предвид особеностите на Молдова, ще бъдат договорени **конкретни адаптации** на достиженията на правото на ЕС на основата на заложените в достиженията принципи, критерии и параметри, приложени от държавите членки при приемането на тези достижения.
29. Съюзът може да приеме искания от Молдова за преходни мерки, при условие че те са ограничени по времетраене и обхват и са придружени от план с ясно очертани етапи за прилагането на достиженията на правото на ЕС. За областите, свързани с разширяването на вътрешния пазар, регулаторните мерки следва да се изпълняват бързо, а преходните периоди да бъдат кратки и малко на брой; когато са необходими значителни адаптации, изискващи съществено усилие, в т.ч. големи финансови разходи, могат да бъдат предвидени подходящи преходни договорености като част от подробен актуализиран план за привеждане в съответствие, подкрепен с финансов разчет за неговото изпълнение. Във всички случаи преходните договорености не трябва да включват изменения на правилата или политиките на Съюза, да нарушават тяхното правилно функциониране или да водят до значително нарушаване на конкуренцията. Във връзка с това трябва да се отчитат интересите на Съюза и на Молдова. **Преходни мерки могат да бъдат договорени и в интерес на Съюза.** Могат да бъдат разгледани подходящи преходни периоди, дерогации, специфични договорености или предпазни клаузи. Комисията ще ги включи по целесъобразност в своя проект за общи позиции на ЕС за затваряне на съответните преговорни глави за области като свободното движение на работници, структурните политики и/или селското стопанство. Преходните договорености или предпазните мерки следва да бъдат преразгледани по отношение на тяхното въздействие върху конкуренцията или функционирането на вътрешния пазар.

30. **По време на преговорите за присъединяване няма да е необходимо да се изготвят подробни технически адаптации на достиженията на правото на ЕС.** Тези адаптации ще бъдат изготвени в сътрудничество с Молдова и приети своевременно от институциите на Съюза с оглед на влизането им в сила на датата на присъединяването.
31. Молдова ще **участва в икономическия и паричен съюз от присъединяването си като държава членка с дерогация** и ще приеме еврото като национална валута с решение на Съвета в този смисъл, което ще бъде взето на основата на оценка на изпълнението от нейна страна на необходимите условия. Останалата част от достиженията на правото на ЕС в тази област се прилага изцяло от момента на присъединяване.
32. Що се отнася до пространството на правосъдие, свобода и сигурност, членството в Европейския съюз означава, че при присъединяването си Молдова приема изцяло всички достижения на правото на ЕС в тази област, включително достиженията на правото от Шенген. Част от тези достижения обаче ще се прилагат в Молдова едва след **решение на Съвета за премахване на контрола върху преминаването на хора по вътрешните граници**, след проверка на готовността на Молдова, в съответствие с **приложимата уредба относно оценката по Шенген**, като се вземе предвид доклад на Комисията, потвърждаващ, че Молдова продължава да изпълнява поетите при преговорите за присъединяване ангажменти, които са от значение за достиженията на правото от Шенген.

Процедури за воденето на преговорите

33. Комисията **ще постави началото на официален процес на преглед на достиженията на правото на ЕС, наречен предварителен преглед („скрининг“)**, с цел да информира властите на Молдова за развитието на тези достижения, да направи оценка на готовността на страната за започване на преговори в конкретните области и да получи предварителна информация по въпросите, които е най-вероятно да възникнат по време на преговорите. Процесът на скрининг следва да послужи и за определяне на области за ускорена интеграция, които да бъдат договорени между ЕС и Молдова и в които да бъдат предприети последващи действия в рамките на органите по Споразумението за асоцииране, включващо задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия, когато е подходящо. По време на скрининга Комисията ще определи и ключовите приоритети за реформа на борбата с корупцията и ще направи оценка на съответния административен капацитет.
34. За целите на скрининга и на по-нататъшните преговори **достиженията на правото на ЕС ще бъдат разделени на преговорни глави, всяка от които ще обхваща специфична област на политиките; главите ще бъдат групирани в шест тематични клъстера**. Списъкът на тези глави е изложен в приложение II. Становище, изразено от Молдова или от ЕС по дадена преговорна глава или клъстер, не предопределя по никакъв начин позицията, която може да бъде заета по други глави или клъстери. Областите на политиките, в които се изискват особено сериозни усилия от страна на Молдова за привеждане на законодателството ѝ в съответствие с достиженията на правото на ЕС и за гарантиране на тяхното въвеждане и прилагане, ще бъдат разгледани на ранен етап от преговорите за присъединяване. Освен това договорености, дори и частични, постигнати в преговорния процес по определени глави или клъстери, не могат да се считат за окончателни, докато не се постигне цялостна договореност по всички глави или клъстери.
35. Процесът на скрининг ще се извършва по клъстери и ще **завърши с предложение за критерии за отваряне, в което ще бъдат набелязани приоритетите за ключови реформи за целия клъстер, където е уместно**. Процесът на скрининг ще идентифицира също, когато е целесъобразно, области за ускорена интеграция, заедно с условията, които Молдова трябва да изпълни, за да гарантира най-високо съответствие с достиженията на правото на ЕС в съответната област. Въз основа на това Съветът, като действа с единодушие по предложение на Комисията, ще определи и оцени критериите за отваряне на клъстера и ще съгласува областите за ускорена интеграция в съответствие с приложимите правила и процедури.

36. Като част от процеса на присъединяване, основан на заслуги, ще се следи отблизо продължаването на изпълнението по отношение на съответните стъпки, определени в съответните препоръки на Комисията от 8 ноември 2023 г.
37. В съответствие с точка 12, като се има предвид решаващото значение на реформите в основните области, **преговорите по клъстера от основополагащи въпроси ще започнат първи и ще приключат последни и ще бъдат предмет на специфичната процедура**, изложена по-долу, докато други клъстери могат да бъдат отваряни и затваряни едновременно.
38. **Що се отнася до клъстера от основополагащи въпроси**, въз основа на доклада от скрининга Комисията ще предложи на властите на Молдова да изготвят **пътна карта за главите относно принципите на правовата държава, както и пътна карта за реформата на публичната администрация**, които да послужат като критерии за отваряне. При необходимост допълнителни критерии за отваряне могат да бъдат определени в главите за обществените поръчки и финансовия контрол. Съветът, като действа с единодушие по предложение на Комисията, ще установи и ще оцени тези критерии за отваряне.
39. Ето защо Молдова ще бъде приканена да изготви **пътна карта за главите относно принципите на правовата държава (глава 23 „Съдебна система и основни права“ и глава 24 „Правосъдие, свобода и сигурност“)**. Тази пътна карта ще бъде приета от властите на Молдова въз основа на насоките, които ще бъдат предоставени от Комисията в докладите от скрининга, и след прозрачен процес на съдържателни консултации с всички заинтересовани страни, включително гражданското общество. Пътната карта следва да съдържа **ключови приоритети за реформите и да направлява преговорите за присъединяване по тези глави**, както и подготовката за изпълнение на изискванията за членство. Прилагането на тази пътна карта ще бъде обект на постоянно наблюдение и ще бъде разглеждано редовно на заседанията на Междуправителствената конференция по време на целия процес.

40. Освен това Молдова ще бъде приканена да изготви и приеме **пътна карта за функционирането на демократичните институции и пътна карта за реформата на публичната администрация**, по които Комисията ще предостави насоки в докладите от скрининга. Тези пътни карти ще бъдат изготвени след прозрачен процес на съдържателни консултации с всички заинтересовани страни, включително гражданското общество. В тях ще бъдат набелязани общите ангажменти на страната за реформи в съответните области с ясен график, както и предвидените ключови стъпки. Прилагането на тези пътни карти ще бъде обект на постоянно наблюдение и ще бъде разглеждано редовно на заседанията на Междуправителствената конференция по време на целия процес.
41. След като Съветът констатира въз основа на оценка на Комисията, че критериите за отваряне на клъстера от основополагащи въпроси са изпълнени, той ще вземе решение за отваряне на този клъстер и ще установи, като действия с единодушие, **междинни критерии относно главите, свързани с принципите на правовата държава**, в позициите на ЕС за отварянето им, въз основа на предложение на Комисията. Според необходимостта тези междинни критерии ще са насочени по-конкретно към приемането на законодателство, създаването и укрепването на административни структури и постигането на междинни резултати и ще бъдат тясно обвързани с действия и ключови етапи в изпълнението на пътната карта. Нито една глава няма да бъде временно затворена, ако не бъдат изпълнени тези междинни критерии.
42. След като **Съветът установи, че тези междинни критерии** са изпълнени, той ще определи с единодушие в междинна позиция **критериите за затваряне на клъстера от основополагащи въпроси като цяло**, които изискват солидни резултати от изпълнението на реформите.
43. След като Съветът установи, въз основа на оценка на Комисията, че критериите за затваряне на клъстера от основополагащи въпроси са изпълнени, **той ще вземе решение с единодушие за временното затваряне на клъстера от основополагащи въпроси като цяло.**

44. Освен това усилията за изпълнение на **икономическите критерии** ще подлежат на мониторинг и редовно ще се разглеждат на междуправителствените конференции въз основа на оценката в редовните доклади на Комисията и нейните оценки на програмите за икономическа реформа на Молдова. Тясната връзка с процеса, свързан с програмата за икономически реформи, следва да помогне на Молдова да изпълни икономическите критерии. В рамките на годишния икономически и финансов диалог ще бъдат приети съвместно цели политически препоръки, които да насочват Молдова по пътя към изпълнение на показателите за икономическите критерии.
45. **Комисията ще информира надлежно Съвета и ще му докладва редовно, поне два пъти годишно**, за състоянието на преговорите по **кълъстера от основополагащи въпроси**, и по-специално по глави „Съдебна система и основни права“ и „Правосъдие, свобода и сигурност“.
46. След отварянето на преговорите по кълъстера от основополагащи въпроси и след като Съветът установи, въз основа на оценка на Комисията, че **критериите за отваряне на друг кълъстер или кълъстери са изпълнени, той ще вземе решение с единодушие за отварянето на този кълъстер или кълъстери (с всички глави, които обхващат)**, като критериите за затваряне на всяка глава ще бъдат определени поотделно. Поради това преговорите по всеки кълъстер ще бъдат отваряни като цяло, като всички глави от кълъстера ще бъдат отворени за преговори едновременно. В случай че са били извършени важни реформи още преди отварянето, времето между отварянето на кълъстера и затварянето на отделните глави следва да бъде ограничено, за предпочитане до една година, и да зависи изцяло от напредъка на реформите, като акцентът бъде поставен върху оставащите мерки, необходими за постигането на пълно привеждане в съответствие, и при условие че междинните критерии за главите, свързани с принципите на правовата държава, са изпълнени.
47. Въз основа на информацията, получена от Комисията по време на скрининга, както и на редовните доклади на Комисията, съответните заключения на Съвета и показателите за третите страни, когато е подходящо, Съветът, **като действа с единодушие по предложение на Комисията, ще определи показателите за временното затваряне на всяка глава, ако са изпълнени условията**. В зависимост от преговорната глава ще има точни критерии, по-специално за привеждане на законодателството в съответствие с достиженията на правото на ЕС и за удовлетворителни резултати при въвеждането на ключови елементи на достиженията на правото на ЕС. При необходимост в критериите ще бъде включено и изпълнението на ангажиментите по Споразумението за асоцииране, включващо задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия, и по-конкретно на онези от тях, които отразяват изискванията, свързани с достиженията на правото на ЕС.

48. След като Съветът установи, въз основа на оценка на Комисията, че **критериите за затваряне на дадена глава са изпълнени, той ще вземе решение с единодушие за нейното временно затваряне.**
49. **Временното затваряне на всяка глава ще бъде разглеждано поотделно.** С изключение на клъстера от основополагащи въпроси, **всеки клъстер се затваря временно автоматично, след като бъдат временно затворени всички глави, които обхваща, без да са необходими допълнителни стъпки за временно затваряне на клъстера.**
50. **Решенията на Съвета за отварянето на клъстери и затварянето на глави ще отчитат подобряването на административния капацитет в рамките на съответните клъстери и съставлящите ги преговорни глави.** Напредъкът на Молдова в борбата с корупцията, включително резултатите от разследванията и и постановените присъди, ще бъде наблюдаван отблизо. **Нещо повече, политиките за борба с корупцията ще бъдат интегрирани** във всички съответни глави. В резултат на това дадена преговорна глава няма да бъде временно затворена преди прилагането в достатъчна степен на политики за борба с корупцията по тази конкретна глава.
51. **Когато възникнат проблеми** в хода на преговорите по отделни глави или клъстери или когато е необходимо те да бъдат адаптирани към придобития в хода на преговорите за присъединяване опит, **Съветът може, като действа с единодушие по предложения на Комисията, да определи актуализирани критерии за отваряне, временно или окончателно затваряне в хода на процеса, включително нови и изменени пътни карти,** когато е подходящо. Когато преговорите обхващат значителен период от време или когато трябва да бъдат включени нови достижения на правото на ЕС, дадена преговорна глава може да бъде отворена повторно и вече установените критерии да бъдат актуализирани.
52. Към Молдова ще бъде отправено искане да излага позицията си по отношение на достиженията на правото на ЕС и да докладва за напредъка, постигнат по изпълнението на критериите, в т.ч. като представя изискваните надеждни и сравними статистически данни относно осъществяването на реформите. **От ключово значение за темпото на преговорите ще бъде правилното транспониране** от страна на Молдова, и според случая, **прилагане на достиженията на правото на ЕС,** в това число ефективното им и ефикасно прилагане от подходящи административни и съдебни структури.

53. За тази цел **Комисията ще следи отблизо напредъка на Молдова във всички области**, като използва наличните инструменти, в това число експертни прегледи на място, извършвани от Комисията и от държавите членки, диалога по линия на Споразумението за асоцииране, включващо задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия, и показатели за трети страни, когато е подходящо. В хода на преговорите, и по-специално при представянето на проектите за обща позиция на ЕС, Комисията ще **информира редовно Съвета** за напредъка на Молдова във всяка отделна област.
54. Съветът ще отчита тази оценка, когато взема решение за по-нататъшните стъпки, свързани с преговорите по въпросната глава или клъстер. В допълнение към информацията, която ЕС може да поиска за преговорите по всяка глава и клъстер и която Молдова трябва да представи на Междуправителствената конференция, **от Молдова ще се изисква да продължава да представя редовно подробна писмена информация за напредъка** по постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното прилагане дори и след временното затваряне на дадена преговорна глава.

ПРОЦЕДУРА ЗА ВОДЕНЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕГОВОРИТЕ

1. Председателство

В съответствие с практиката при двустранните преговори между две делегации, всяка от които има собствен ръководител, въпросът за избор на председател на Конференцията не стои.

Практическата работа, свързана с председателството на заседанията, ще се извършва от ръководителя на делегацията на Съюза в качеството му на ръководител на делегацията домакин.

2. Цел на заседанието

Междуправителствената конференция ще предоставя политически насоки и форум за политически диалог по процеса на реформи.

Всички страни ще осигурят представителство на съответното равнище в Междуправителствената конференция.

3. Честота на заседанията на равнище министри и на равнище заместници и създаване на работни групи

На министерско равнище ще има поне едно заседание за период от дванадесет месеца, като се подразбира, че честотата може да бъде коригирана при необходимост, и допълнителни заседания на равнище заместник-министри.

Преговорите ще останат централизирани на равнище министри и заместници. Създаване на работни групи се предвижда единствено с цел изпълнение на обективните изисквания на преговорите. Тези работни групи ще действат под ръководството на заместниците, на основата на изричен мандат и съобразно конкретен график.

4. Място на провеждане на заседанията

Заседанията ще се провеждат в Брюксел, но през месеците април, юни и октомври заседанията на равнище министри ще се провеждат в Люксембург. При извънредни обстоятелства заседанията могат да се провеждат чрез видеоконферентна връзка.

5. Организация

а) Секретариат

Конференцията ще се обслужва от секретариат под ръководството на генералния секретар на Съвета на Европейския съюз или негов представител, съставен от екип от длъжностни лица от Генералния секретариат на Съвета и длъжностни лица, назначени от делегацията на Молдова.

б) Оперативни разходи на Конференцията

Всяка от страните ще поема пътните и дневните си разходи, както и заплатите на служителите, предоставени на разположение на секретариата.

Оперативните разходи на Конференцията (наеми, офис мебели и консумативи, телекомуникации, устни и писмени преводи, помощен персонал, нает за нуждите на Конференцията и др.) ще се посрещат чрез авансови плащания, направени от Съвета на Европейския съюз.

Тези разходи ще се включват в бюджета на Съвета в специален бюджетен ред.

Генералният секретариат на Съвета ще представя на Конференцията по установения ред годишен доклад за финансовото управление на оперативните разходи. Тези разходи ще се разделят между участниците в съответствие с процедури, по които се постига взаимно съгласие.

в) Подготовка на документите за заседанията

Секретариатът на конференцията ще бъде приканен да изготвя изброените по-долу документи, без да се засягат други специални документи, и с уговорката, че това би могло при необходимост да бъде променено в светлината на натрупания опит:

- Заседания на равнище министри:

След всяко заседание – проект за резюме на заключенията, който, ако трябва, се финализира от заместниците и се представя за официално одобрение на следващото заседание на министрите.

- Заседания на равнище заместник-министри:

- След всяко заседание – проект за резюме на заключенията, който се представя за официално одобрение на следващото заседание на заместник-министрите.

- Проектодоклади за заседанията на министрите, ако е необходимо.

- Работни групи:

Проектодоклади за делегатите.

ПРИЛОЖЕНИЕ II КЪМ ПРИЛОЖЕНИЕТО

Клъстери от преговорни глави/теми

(Забележка: Настоящият списък по никакъв начин не предопределя решенията, които ще бъдат взети на съответния етап на преговорите относно реда на разглеждане на въпросите.)

1. Основополагащи въпроси	23 – Съдебна система и основни права 24 – Правосъдие, свобода и сигурност Икономически критерии Функциониране на демократичните институции Реформа на публичната администрация 5 – Възлагане на обществени поръчки 18 – Статистически данни 32 – Финансов контрол
2. Вътрешен пазар	1 – Свободно движение на стоки 2 – Свободно движение на работници 3 – Право на установяване и свободно предоставяне на услуги 4 – Свободно движение на капитали 6 – Дружествено право 7 – Законодателство в областта на интелектуалната собственост 8 – Политика в областта на конкуренцията 9 – Финансови услуги 28 – Защита на потребителите и здравеопазване
3. Конкурентоспособност и приобщаващ растеж	10 – Цифрова трансформация и медии 16 – Данъчно облагане 17 – Икономическа и парична политика 19 – Социална политика и заетост 20 – Политика за предприятията и промишлена политика 25 – Наука и изследователска дейност 26 – Образование и култура 29 – Митнически съюз

4. Зелена програма и устойчива свързаност	14 – Транспортна политика 15 – Енергетика 21 – Трансевропейски мрежи 27 – Околна среда и изменение на климата
5. Ресурси, селско стопанство и сближаване	11 – Селско стопанство и развитие на селските райони 12 – Безопасност на храните, ветеринарна и фитосанитарна политика 13 – Рибарство и аквакултури 22 – Регионална политика и координиране на структурните инструменти 33 – Финансови и бюджетни разпоредби
6. Външни отношения	30 – Външни отношения 31 – Външна политика и политика за сигурност и отбрана